

PADOMJU DAUGAVA

LATVIJAS KOMUNISTISKAS PARTIJAS CENTRĀLĀS KOMITEJAS
UN LPSR MINISTRU PADOMES LAIKRAKSTS JĒKABPILS TERITORIALĀS
KOLHOZU UN PADOMJU SAIMNIECĪBU RAZOŠANAS PĀRVALDES ZONA

49 (2744)
22. gads

Ceturtdien,
1962. gada 6. septembrī

Maksā
2 kap.

Lauku auglība— svarīga problēma

PSKP CK marta Plēnuma lēmumu atbilstoši, ka viens no vissvarīgākajiem uzdevumiem lauksaimnieciskās ražošanas kāpināšanā ir lauku auglības celšana. Ja iegūsim augstas un stabilas ražas, mums būs pietiekami lopbarības, tātad arī daudz gaļas, piena un citu lopkopības produktu.

Viens no galvenajiem zemo ražu cēloņiem ir nepietiekama organisko mēsļu, it sevišķi kūtsmēsļu un kūdras kompostu, kā arī minerālmēsļu lietošana. Vairums mūsu rajona saimniecību neko nedara ne vien kūtsmēsļu un vircas bioloģisko īpašību, augu uzturvielu saglabāšanai, bet necenšas arī pavairot organisko mēsļu daudzumu. Var teikt, ka pašreiz, kūtsmēsļus nevērīgi un slikti izglabājot, iegūstam ne vairāk kā 50 procentu no tā ražas pieauguma, ko var dot kūtsmēsli. Vircu izmanto ļoti maz, no fermu mēsļu krātuvēm tā vienkārši aizplūst grāvjos. Kūtsmēsli satur visas nepieciešamās uzturvielas, un tiem ir liela nozīme ne tikai ražu celšanā, bet arī augsnes struktūras veidošanā. Pašreiz kūtsmēsli ir mūsu tirumu mēšlošanas pamats. Tāpēc to pareizai un pilnīgai uzkrāšanai, kārtīgai uzglabāšanai un izlietošanai jāvēlta vislielākā uzmanība.

Maz vēl rajonā tādu saimniecību, kurās mēsļus uzkrāj pareizi, tos kompostējot ar kūdru, kraujot tāda lieluma un formas stīpās, kas līdz minimumam samazina glabāšanas periodā slāpekļa, kālija un fosfora sāļu aizplūšanu. Mēsļus slikti uzglabā kolhozos «Arājs», «Čiņa», «Nākotne», «Komjauniešis», «Nicas», «Raņa», «Oškalna» un daudzās citās saimniecībās. Šeit mēsļus krauj kā pagādās, bez formas, pārāk zemās stīpās, virca noplūst pa grāvjiem. Pareizi rīkojas tās saimniecības, kuras mēsļus kompostē ar kūdru pie fermām to uzkrāšanas procesā, tādā kārtā saglabājot augiem nepieciešamās uzturvielas un palielinot organisko mēsļu daudzumu. Tā tas ir kolhozos «Vienība», «Draudzība», «Daugava» un Biržu kolhozā, kur organisko mēsļu krājumu pavairošanai bagātīgi izlieto kūdru. Vajadzētu padomāt par brigadieru materiālo ieinteresēšanu kūtsmēsļu pareizā uzkrāšanā, to daudzuma palielināšanā. Arī paši lopkopji jāieinteresē pareizi uzkrāt un saglabāt kūtsmēsļus. Par to saimniecību vadītājiem beidzot jāpadomā, jo citādi mēšlojuma problēmu būs grūti atrisināt.

Bieži dzirdam saimniecību vadītāju žēlošanos, ka, lūk, laukaugu ražas zemas, tāpēc nevarot palielināt lopkopības produkcijas ražošanu, neesot lopbarības. Bet tai pašā laikā šīs saimniecības neko nedara, lai no šāda stāvokļa izietu, nerūpējās par organiskā mēšlojuma krājumu palielināšanu. Taču tas ir augsnes auglības pamats. Tā, Oš-

kalna kolhozā 1961. gada septīšos mēnešos bija sagatavotas tikai 3,8 tonnas organiskā mēšlojuma vidēji vienam aramzemes hektāram, kas ir ļoti maz. Uz katru hektāru taču nepieciešams izvest ne mazāk kā 10–12 tonnas. Šogad oškalnieši vēl samazinājuši organisko mēsļu uzkrāšanu, sagatavojot tai pašā laikā periodā vairs tikai 2,7 tonnas uz vienu hektāru aramzemes. Kā gan šā kolhoza vadītāji, speciālisti domā īstenot savus plānus? Lai gan Oškalna kolhoza teritorijā ir kūdras purvs, taču šo priekšrocību te neizmanto. Kūdru nesagatave, tāpēc arī kūtsmēsli nepareizi glabājas, iegūto organisko mēsļu daudzums niecīgs. Kolhozā «Arājs» pērn sagatavoja katram aramzemes hektāram 10 tonnas organiskā mēšlojuma, bet šogad te sagādātas vairs tikai 4,3 tonnas. Šāda neizdarība nav attaisnojama.

Tai pat laikā daudzas rajona saimniecības iet pa pareizo ceļu lauku auglības celšanā — palielina organisko mēsļu daudzumu. Tā, Ļeņina kolhozs pērn līdz 1. augustam sagatavoja uz vienu hektāru 3 tonnas, bet šogad tai pašā laikā periodā 10 tonnas. «Sarkanais partizānis» pērn sagatavoja 7,7 tonnas, bet šogad — 11,2 tonnas.

Katrā saimniecībā nepieciešams organizēt mēšlojuma fabriku, lai iegūtu pēc iespējas vairāk un augstvērtīgākus kūtsmēsļus. Organisko mēsļu krājumu palielināšanai vairāk jāizmanto kūdra.

Visās saimniecībās plaši jāizvērs skābo augšņu kalpošana.

Svarīgs faktors lauku auglības celšanai, kas jāievēro pašreiz, ir augsnes pareiza pirmsējās apstrāde. Augsnes apstrādāšanā kā pirmās uzdevums jāmin rugaines, aizņemto papuvju lobīšana, ko, diemžēl, ne visur pielieto. Augsne jāapar pareizi vajadzīgā dziļumā, kā arī vairākkārt jākultivē. Ir svarīgi zemes apstrādāšanu pabeigt ne vēlāk kā divas nedēļas līdz sējas laikam, lai augsne nosēstos. Ja iznāk sēt tūlīt pēc augsnes sagatavošanas, pirms sējas lauks jāpievel. Lielu vēribu augsnes sagatavošanai, pareiza agrofona veidošanai pievērš kolhozā «Ļeņina karogs», kādēļ arī vidējā graudaugu raža šeit augstā — pāri par 17 centneriem no hektāra.

Augsnes auglības celšanā nedrīkst aizmirst tādu faktoru kā rudens aršana. Vienas un tās pašas augsnes, saņemot vienādu mēšlojuma devu, bet apstrādātas rudenī un pavasarī, dod dažādas ražas. Vairākās saimniecībās to neievēro.

Nospraustās robežlinijas varēsīm sasniegt tikai tad, ja saimniecības vislielāko vēribu vēltīs lauku auglības celšanai, kompleksi risinot visus ar šo problēmu saistītos uzdevumus.

Nenogatavojušās auzas— skābbarībā

Vēlu sētās auzas šoruden nenogatavosies, tādēļ Raņa kolhoza laudis no tām gatavo skābbarību. Šo darbu ik dienas veic vesela kolhoznieku brigāde T. Krēšliņa vadībā. Čakli strādā T. Kazaks, A. Pūrens, I. Lociņa, V. Pļaviņa.

Ik dienas kolhoznieki ieskābē vasarājus no vairāk nekā 4 hektāru platības.

Attēlā: sasmalcināto masu pieblīvē ar traktoru.

V. BEĻEVIČA teksts un foto

Kolhozu un padomju saimniecību teritoriālās ražošanas pārvaldes padomes sēde

Jēkabpils kolhozu un padomju saimniecību teritoriālās ražošanas pārvaldes padomes kārtējā sēdē bija veltīta pasākumiem, kas veicami sakarā ar Latvijas Komunistiskās partijas Centrālās Komitejas plēnuma lēmumu, kas apsprieda Jēkabpils un Dobeleles ražošanas pārvalžu ziņojumus.

Pārvaldes priekšnieks b. Ungurs savā referātā norāda, ka pārvaldes darba apspriešana un pieņemtais lēmums ir liela palīdzība mūsu kolhoziem un padomju saimniecībām, pārvaldei, jo norāda uz vēl neizmantotām iekšējām rezervēm, pieļautām kļūdām organizatoriskā darbā.—Plēnuma dalībnieku un citu ražošanas pārvalžu darbinieku runas bagātināja mūs ar vērtīgu pieredzi, — saka b. Ungurs. Plēnuma dalībnieku vienprātīgs atzinums ir, ka, neraugoties uz nelabvēlīgajiem meteoroloģiskajiem apstākļiem, varam izpildīt turpat vai katrā saimniecībā nospraustās ražošanas programmas. Viens no kaujinieciskiem uzdevumiem, kas patlaban risināms — bez zudumiem novākt ražu, sagādāt ganāmpulkiem lopbarību un izdevīgos agrotehniskos termiņos iesēt ziemājus.

Plēnuma pieņemtajā lēmumā uzdeva pārvaldei, saimniecībām, partijas pirmorganizācijām gādāt par materiālās ieinteresētības principa neatlaidīgu ievērošanu, morāliem

Retās saulainās dienas bieži nomainīja lietus periodus. Rudzu plauja kolhoza «Arājs» otrajā brigādē tomēr neieilga. Brigadierei Lūcijai Traiko laudis nevajadzēja skubināt. Pļāvēji un kūlišu sējēji centās cik spēja. Isā laikā 27 hektāri bija nopļauti un sastatīti.

Tani pat laikā pirmajā brigādē plauja ieilga.

— Varbūt palīdzēsīm kaimiņu brigādei nopļauties un tad ķersimies pie kūšanas? — ierosināja brigadiere.

Ists zemkopis nevarēja pieļaut, ka bojā aiziet visa gada pūliņu

augļi. Vairāk nekā 20 otrās brigādes kolhoznieki un pļāvēji Jūlijs Polāns un Jānis Dindonis ar plaujmašīnām devās talkā kaimiņiem. Čakli strādāja visi. Gados vecās kolhoznieces Vilma Polāne, Marija Klebere, vīri Jānis Gasparovičs, Vilis Aizups un citi strādāja tikpat uzcītīgi kā savā brigādē.

Talcinieki nopļāva, sasēja kūlišus un sastatīja vairāk nekā 4 hektāri lielu rudzu lauku.

E. ZILBERE,

mūsu laikraksta korespondentu punkta locekle kolhozā «Arājs»

RAIŅA KOLHOZĀ

Pirmā alga—mācību grāmatām

Pirms dažām dienām Sēlpils ciema Raiņa kolhoza biedri saņēma kārtējo avansu. Kolhoznieki saņēma pa 50 kapeikām uz izstrādes

dienu. Tā šeit parasta parādība, ka kolhoznieki regulāri saņem naudas avansus. Šoreiz neparasts bija tas, ka reizē ar darbā rūdītajiem kolhozniekiem avansu saņēma prava pusaudžu grupa. Tie bija kolhoznieku bērni skolēni. Vasaras brīvdienās viņi čakli strādāja dzimtā kolhoza tīrums, palīdzēja kopt sējumus, piedalījās ražas novākšanā.

Skaidrite Simanaite brīvdienās izpelnījusi 54 izstrādes dienas. Viņa saņēma 27 rubļus. Uldis Rāva saņēma gandrīz 30 rubļus. Vairāki desmiti izstrādes dienu ierakstīti arī Nanijas Lindmanes, Dzintara Upmaļa, Jāņa Upmaļa un citu darba grāmatinās. Viņi nopelnīja tik daudz, ka pietiks mācību līdzekļu iegādei un dažādiem citiem skolā izdevumiem.

Mūsu laikraksta korespondentu punkts Raiņa kolhozā

Dažkārt ne tik daudz jāmacā, kas darāms, bet galvenais—kā darīt, kā strādāt pa jaunam.

Partijas CK plēnuma lēmums prasīja krasi uzlabot organizatorisko un politisko darbu laukos. Partijas pirmorganizācijas daudzos gadījumos nepietiekami kontrolē kolhozu valžu un padomju saimniecību vadītāju saimniecisko darbību. Ne visur komunisti strādā svarīgākajos ražošanas iecirkņos.

Plašu runu padomes sēdē teica LKP CK partorgs pārvaldes zonā b. Kaļāns. Viņš norādīja, ka kolhozu valdēm, kā arī partijas pirmorganizācijām jāpaaugstina prasības, jāpanāk personiska atbildība par uzticēto pienākumu izpildi ikvienā ražošanas nozarē. Sarežģītie meteoroloģiskie apstākļi, kas traucē ražas novākšanu, prasa vēl lielāku organizētību, stingrāku disciplīnu. Viņš uzsvēra, ka dažviet tādās stingrības tomēr nav. Lūk, «Lauk-ežer» kolhozā tikai neorganizētības dēļ tīrums salīst sen sagubotais āboliņš.

Pašreizējos apstākļos, kad lopbarības bilancē dažās saimniecībās var rasties iztrūkumi, jāpadomā par to, ka katrā kolhoznieku sētā vajadzētu dot uzdevumu sagādāt noteiktu daudzumu siena. Ganāmpulkiem jānodrošina labi ziemošanas apstākļi.

Partijas Jēkabpils rajona komitejas pirmais sekretārs b. Ivanovs norādīja, ka partijas pirmorganizācijām jāpārgrupē spēki, lai grūtākos iecirkņos strādātu komunisti un komjaunieši. Partijas pirmorganizācijām savai uzmanībai jākoncentrē komunistiskās attieksmes iedzīvināšanai pret darbu un sociālistisko īpašumu. Sajā ziņā, kā zināms, liela nozīme ir presē publicētajam Žitomiras apgabala Čerņahovskas rajona kolhoza «Pervoje Maia» posminieces Sociālistiskā Darba Varones N. Zagladas rakstam «Turiet augstu zemkopja godu».

Padomes sēdē runāja vairāki kolhozu priekšsēdētāji — bb. Daniļevičs (Sudrabkalna), Kokainis («Sarkanais partizānis»), Dubults («Draudzība»), Līcis («Lauk-ezers»), Haitovs («1. Maiss»).

Apspriestajā jautājumā padome pieņēma lēmumu.

Nolūkā sistemātiski un plaši propagandēt, kā arī praktiski ieviest kolhozos un padomju saimniecībās pirmrindnieku pieredzi, padome nolēma noorganizēt pie laikraksta «Padomju Daugava» pirmrindnieku pieredzes propagandas ārstāta nodaļu. Par nodaļas vadītāju apstiprināts pārvaldes galvenais agronoms b. Korņevs.

Latvijas PSR Lauksaimniecības produktu ražošanas un sagādes ministrijas ieteikumi Kā šogad sēt ziemājus

Mūsu republikā ziemāji ir galvenā pārtikas kultūra. Tie dod stabilas un augstas ražas un aizņem lielas platības. Rudzu un kviešu sējumi šogad jāpaplašina vēl par 25 līdz 30 procentiem. Laika ziņā ziemāju sējai tagad būtu jārit jau pilnā sparā, it īpaši republikas ziemeļu un austrumu rajonos, kur labākie sējas termiņi beidzas 5. vai 7. septembrī. Augsnes sagatavošana ziemājiem un to sēja šogad neparasta un diezgan sarežģīta. Aizkavējusies to kultūru ienākšanās un novākšana, kas sētas papuvēs, ielgusi rudzu un kviešu vākšanu, un augsne vietumis ir pārāk mitra.

Visu šo apstākļu dēļ JĀMAINA ZIEMĀJU SEJAS AGROTEHNIKA. KATRĀ ATSEVIŠKĀ GADIJUMĀ KONKRĒTI JĀIZLEMJ, KĀ JĀAPSTRĀDĀ UN JĀAPSEJ KATRS TĪRUMS.

Vispirms VĒLREIZ JĀIZSKATA ZIEMĀJU PLATĪBU IZVIETOŠANAS PLĀNS. JA VAJAG, TAS JĀMAINA UN JĀIZVĒLAS ZIEMĀJIEM TĀDI TĪRUMI, KURUS VAR ĀTRĀK SAGATAVOT SEJAI.

Liela rezerve ir platības, ko aizņem ilggadīgie zālāji. Ziemājiem vispirms jāizvēlas otrā un trešā gada vai vecāki zālāji. Šie zālāji nekavējoties krustām šķērsām jāsadisko un jāuzar pilnā aramkārtas dziļumā ar arklū, kam pievienots priekšlobītājs.

Ziemāju sējai var izmantot arī platības, ko aizņem vīkcau tīrums un tie pākšaugi, kuri neienāksies, un kurus tāpēc var izmantot skābarībai. Tāpat var izmantot agrīno kartupeļu un kukurūzas tīrumus.

Šogad daudzās saimniecībās rudzus vajadzēs sēt pēc rudziem un miežiem. Tomēr, tīrumus izvēloties, jāņem vērā, ka jāatstāj attiecīgas platības kukurūzai un cukurbietēm.

Ziemājiem domātos tīrumus parasti uzar divas līdz trīs nedēļas pirms sējas, lai zeme pagūtu nosēties. Šogad tādas iespējas nav. Ziemāji jāsej drīz pēc uzaršanas. Tāpēc vieglas un kūdras augšnes katrā ziņā jāpievel.

Lai iegūtu augstas un stabilas ziemāju ražas, tie labi jāmēslo kā ar organiskajiem, tā arī ar minerālmēsliem. Parasti ziemājiem rudenī slāpekļa mēslojums nedod, bet ja rudzus un kviešus sēj pēc rudziem vai miežiem, tad līdzās organiskajam un fosfora-kālija mēslojumam jānodrošina arī amonjaka salpetris, caurmērā 0,5 līdz 1 centners uz hektāra.

Vēlu sētie ziemāji dod zemas ražas. Ja ziema nelabvēlīga, tie var pat iznīkt. Tāpēc augsne jāpagatavo iespējami ātri, lai varētu pabeigt sēju ziemāju un austrumu rajonos vēlākais līdz 10. septembrim, centrālajos un dienvidrietumu rajonos vēlākais līdz 20. septembrim.

Vispirms jānovāc raža no sēklai domātiem ziemāju tīrumiem. Ja laika apstākļu dēļ kombainus izmantot nevar, jāplauj ar parastajām plaujmašinām. Kad staļņi apžuvuši, labība nekavējoties jākuļ.

Lietainā laika dēļ graudu mīrums šogad ir 40 procentu. Tādai sēklai ir pazemināta dīgspēja, un sēja tā tiek mehāniski bojāta. Pirms sējas sēkla noteikti jāžāvē, lai mitruma procents nebūtu augstāks par 15 līdz 16. Tas ir īpaši svarīgi šogad, kad augsne ir pārāk mitra.

Sēklas žāvēšana paātrina tās bioloģisko gatavību, paaugstina dīgspēju un pasargā no bojāšanās. Zemkopji vienmēr uzskatījuši, ka labāk sēt iepriekšējā gadā augušu sēklu, kas ir sausa un labi nogatavojusies.

ŠOGAD ĪPAŠI SVARĪGA IR RUDZU UN KVIEŠU SĒKLAS KODINĀŠANA.

Granozāna vietā labāk lietot merkurānu, jo tas ir iedarbīgāks, vai arī preparātu TMTD, ņemot 100 līdz 150 gramu uz centneru sēklas. Sēkla jākodina trīs līdz piecas dienas pirms sējas. Ja to kodina sējas dienā, iegūstam maz labuma.

Parasti uz hektāru izsej 5 līdz 5,5 miljoni dīgstošu graudu, tas ir, apmēram 170 līdz 180 kilogramu rudzu un apmēram 200 kilogramu kviešu.

ŠOGAD LAIKA APSTĀKĻI

SLIKTI, UN SĒKLA MITRA, TĀPEC IZSEJAS NORMA JĀPALIELINA PAR 5 LIDZ 10 PROCENTĒM. Parasti ziemas kviešus iestrādā 4 līdz 5 centimetri, rudzus 3 līdz 4 centimetri dziļi. Šogad mitros tīrumos iestrādāšanas dziļums jāsamazina par vienu centimetru. Īpaši svarīgi tas ir smagās mālainās augsnēs.

Ziemāji jāsej rindsejā, bet smagās, mitrās augsnēs, kur lemesīši pieķep, sēju nedrīkst ieildzināt, gaidot labu laiku un augsnes apžūšanu. Lemesīši jānoņem un sējmašīnas jālaiž darbā. Sēkla jāiestrādā ar kultivatoriem vai ecēm.

Šogad visiem kolhoziem un padomju saimniecībām ir iespēja izmantot ziemāju sējai tikai rajonētu šķirnes sēklu. Jāpaplašina jaunu, ražīgāku šķirņu sējumi. Tādas ir ziemas kviešu šķirnes «Kurzeme» un Nr. 481 un ziemas rudzu šķirnes «Stende-2».

Liels iespējas lauksaimniecībai paver jaunās kultūras — ziemas rapši un ziemas mieži. To sēklu var dabūt Latvijas zemkopības zinātniskās pētniecības institūta Skrīveru saimniecībā. Tur sniedz padomus arī šo kultūru agrotehnikas jautājumos.

Lai pasargātu ziemājus no izslikšanas, līdzenos un zemos tīrumos, kur var uzkrāties ūdens, ieteicams izdzīt vagas ūdens novadīšanai.

Septiņgades ceturtā gada raža nāk

Attēls: rudzu plauja Vīpes kolhoza 3. laukkopības brigādē. Labības plaujmašīnas vada Savelijs Lavrenovs un Ivans Ļebedevs.

P. LŪČA teksts un foto

Vēl nesen druvas bija tērpušas zaļā rotā, bet tagad vārpu briedumā iezadziels zelts. Rudens pelēcīgums aizstāj vasaras košumu. Uz kolhozu apcirkņiem nemiņīgā strauvē plūst jaunās ražas zeltainie graudi.

Par rudeni priecājas arī kolhoza

«Vīpe» laukkopji. Druvas, kas no saviem kopējiem prasījušas ne mazums pūļu un sviedru, tagad tos bagātīgi atalgojušas. Kolhoza tīrumos šogad izaugusi laba ziemāju raža — 13—14 cēt no hektāra.

Svina pelēkie lietūs mākoņi gandrīz ik dienas aizsedz debess palmi, gandrīz ik dienas list. Tomēr, neskatoties uz untmainajiem laika apstākļiem, ziemāju novākšana rit pilnā sparā. Jāņa Majora vadītās brigādes ļaudis jau novākuši vairāk nekā 30 hektāru rudzu. Arī trešās laukkopības brigādes ļaudis iekļāvušies vienotā cīņā par to, lai jaunās ražas graudi neaizietu zudumā. Šeit strādā, spītējot sliktajiem laika apstākļiem. Arī lietūs nav spējīgs pārtraukt darbu. Brigādē ik dienas strādā 2 labības plāvēji, kuras vada Savelijs Lavrenovs un Ivans Ļebedevs. Viņi regulāri izpilda un pārsniedz dienas uzdevumus, nopļaujot vairāk nekā 3 hektārus. Nopļautos rudzus tūlīt sasnien kūlīšos un sastata. Pēc kūlīšu siešanas ik dienas strādā 20—22 kolhoznieki. Čaklākās kūlīšu sējējas ir Anna Ļebedeva un Valentīna Martinova. Laukos, kur augsne izmirkusi un nav iespējams iebraukt ar labības plāvēju, plauj ar izkaptim. Trešajā laukkopības brigādē darbs organizēts labi, tāpēc no 47 ha ziemāju vairāk nekā puse jau novākta.

Rudzu plauja pilnā sparā rit arī citās laukkopības brigādēs.

Lai dziesmai būtu liela diena

DEPUTĀTU TRIBINE

Daudzos dziesmu svētkos, pašdarbnieku koncertos skan latviešu komponista Pētera Barisona skanīgā «Dziesmai šodien liela diena». Komponistu un viņa dziesmas tauta mīl. Viņa dzimtajā pusē Jēkabpils rajona Staburaga ciema ierīkota komponista memoriālā māja...

Novadnieki nepaieļ garām arī kapsētai, kur atdusas dziesminieks. Viņa kapu arvien rotā ziedi.

Pēteris Barisons sev nemirstības pieminekli uzcelis ar savām dziesmām. Vecākie ļaudis atceras viņa jaunības gadus, pašdarbības simfonisko orķestri, kura dalībnieki bijis nākošais komponists.

Komponista novadnieki pamatoti lepojas ar savu dziesminieku. Viņa dziesmas palīdz celt, dzīvot, priecāties. Tās ir liels stimulants kultūras darba rosināšanai laukos.

Staburaga ciema padomes kārtējā sesijā deputāti aizsāka nopietnu sarunu, pieņēma konkrētu

lēmumu par kultūras pasākumu paplašināšanu. Ciema ļaudis neapmierina, ka pazīstamā latviešu komponista dzimtenē pēdējos gados apsīcis dziesmu gars.

Kas noticis? Varbūt te nav dziedātāju? Varbūt kolhoza jaunatnei apnicis pulcēties uz mēģinājumiem? Nekas tam līdzīgs.

Kādu laiku Staburaga ciema Staburaga un Daugavas kolhozu dziedātāji apvienoja balsis, izveidoja apvienotu jaukto kori. Lieliski skanēja! Netrūka arī ansambļu un solistu. Pedēja laikā šeit pietrūcis pieredzējuša, kvalificēta diriģenta. Skanīgās balsis kļušas. Dziedātāji un dziesmu draugi neapmierināti.

Pēteris Barisons dzimtajā novadā kultūras darbam jābūt augstā līmenī, — tā spriež deputāti. Senā slava jāatjauno. To no saviem deputātiem prasa vēlētaji.

Staburaga ciemā ir Vīgantes astoņgadīgā sko-

la. Te jau ilgāku laiku nav dziedāšanas un mūzikas skolotāja. Un dabīgi, diriģenta pietrūkst arī pašdarbniekiem. Nopietnus pārmērumus pelna rajona tautas izglītības un kultūras nodaļas. Kas gan cits, ja ne to darbinieki rūpēties par šīs nozares speciālistu nosūtīšanu uz laukiem. Arī jaunajā mācību gadā skolā nav šī speciālista.

Bet ciema jaunatne mīl un grib dziedāt. To vēlas arī gados vecāki ļaudis. Kolhozu ļaudis gaida un prasa palīdzību.

Nav taču nekāds noslēpums, ka kora un mūzikas laukā izšķirošā persona — diriģents. Bez tā labu kori un orķestri neizveido.

Dažus vārdus par orķestri. Ciema teritorijā netrūkst muzikantu, tikai diriģenta trūkums nelauj uzplaukt šiem tautas talantiem.

Kā izlīdzināties, ko darīt?

Jautā deputāti, prasa

kolhoznieki. Rajona centrā ir bērnu mūzikas skola, Jēkabpils vidusskola ir ne viens vien dziedāšanas skolotājs, tādi ir arī Pļaviņu pilsētā.

Te nu maz varēs līdzēt ciema padomes deputātu sesijā pieņemtais lēmums par kultūras pasākumu uzlabošanu, ja pašdarbības pulciņiem nebūs vadītāju, diriģentu. Pagaidām, kamēr pašu ciemā nav kvalificēta diriģenta, Staburaga ciema ļaudis cer to saņemt no rajona centra. Ciema kultūras dzīve izvērza šajā jautājumā stingras prasības. Staburaga ciema ļaudis grib, lai dziesmai būtu liela diena arī darba ikdienā, lai tā palīdzētu pastāvīgi vairot spēkus, iedvesmot lieliem darbiem.

Pilnvērtīgu kultūras darbu nevar iedomāties bez mūzikas un dziesmām.

P. SILIŅŠ, Staburaga ciema izpildu komitejas priekšsēdētājs

ARODBIEDRIBU DZĪVE

Strādnieku klubs — kultūras darba centrs

Kultūras pasākumu organizēšana arvien ir bijusi mūsu arodorganizācijas strādnieku komitejas uzmanības centrā. Tomēr istu vienu kultūras masu darbs ieguva pēc tam, kad Vietalvas ciema padomes izpildu komiteja nodeva bijušo tautas namu arodorganizācijas kluba ierīkošanai. Tas notika šā gada sākumā.

Jaunajam strādnieku klubam vajadzēja labus kultūras darba organizatorus. No kādreizējā tautas nama pieredzes zinājam, ka kluba vadītājs viens pats daudzveidīgos kultūras pasākumus nespēs organizēt un vadīt. Strādnieku komitejas kārtējā sēdē nolemtam ievērojami palielināt arodorganizācijas kultūras masu darba komisijas locekļu skaitu. Par tās vadītāju izvirzījām strādnieku komitejas locekli b. Beke-ri. Visi komisijas locekļi saņēma konkrētus uzdevumus. Viņu pirmais kopīgais pienākums bija rūpēties par jaunā kluba telpu sakārtošanu. Kopā ar kluba vadītāju Zigrīdu Mazuri locekļi gādāja, lai klubā būtu patīkami un mājīgi. Tas nebija viegls uzdevums, jo klubs bija senlaicīgā mājā. Ilgāku laiku neizdevās sameklēt kinomehāniķi stacionārai kinoiekārtai. Kad mūsu meklējumi nevainagojās panākumiem, strādnieku komitejas locekļi lūpkoģības smago darbu mehanizācijas brigādes atslēdznieks Edgars Ļūjāks apņēmās apgūt šo

arodu. To viņš arī godam veic. Kopš 1. marta regulāri četras reizes nedēļā klubā notiek kino seansi.

Sākumā neveicās mākslinieciskās pašdarbības pulciņu organizēšana. Jaunā kluba vadītāja bija neveiksmīgu sarūgtināta. Strādnieku komiteja nolēma lūgt talkā ciema padomes kultūras komisijas locekļus. Apvienojot abu komisiju spēkus, izdevās panākt lūzumu. Rosīgi sāka darboties dramatiskais kolektīvs, deju pulciņš.

Skatītāju un klausītāju atzinību ieguva tematiskie vakari, lasītāju konferences, ar panākumiem dramatiskais pulciņš uzveda J. Anerauda lugu «Tava vieta». Ar šo uzdevumu pašdarbnieki izbrauca arī viesizrādēs. Sarosījās agitbrigāde. Būdardu desmitnieces A. Tāles vadībā tās locekļi iestudēja viencēlienus, sagatavoja citus priekšnesumus.

Netrūka ciemiņu arī no citurienes. Strādnieku klubā uzstājās Vestienas slimnīcas, Kokneses MRS, Jelgavas rajona Jelgavas padomju saimniecības un citi pašdarbnieki.

Bez regulārajiem kino seansiem tagad katru sestdienu vai svētdienu arod biedrības klubā notiek interesanti sarīkojumi. Saturīgas atpūtas stundas te pavadā mūsu strādnieki un viņu ģimeņu locekļi.

Kluba darbinieki, kultūras masu darba komisijas locekļi roku rokā ar Odzienes astoņgadīgās skolas skolotājiem, ciema padomes deputātiem pilnveido padomju tradīcijas. Par masu pasākumu kļuva bērības svētki. Lielā Tēvijas karā kritušo varoņu piemiņas godināšanā, kas notika 5. augustā, piedalījās ap 2500 cilvēku. To noslēdza svinīgs koncerts darbaļaužu iecienītajā atpūtas vietā Vesetas upes līcī ar kora «Tēvzeme» piedalīšanos. Notika arī mirušo piemiņas diena.

Masu pasākumu organizēšanai apvienojam spēkus ciema

mērogā. Tuvākajos gados Vesetas līcis kļūs par skaistu atpūtas vietu. Vietalvas padomju saimniecības vadība un Odzienes kolhoza valde kopīgiem spēkiem ierīkoja estrādi, elektrificēja sarīkojumu vietu. Darbu turpināsim. Šeit paredzēts ierīkot brīvdabas skatuvi un sporta laukumu. Reizē ar to mūsu arod biedrības klubam paveras plašas iespējas lielu brīvdabas masu pasākumu organizēšanai. Te būs lieliska iespēja rādīt savu sniegumu arī pūtēju orķestrim, ko esam iecerējuši izveidot.

Līdztekus stacionārajam kino, kas darbojas klubā, augusta otrajā pusē ekspluatācijā laista arī ceļojošā kinoiekārta, kas nopirkta par arod biedrības līdzekļiem. Tagad arī attālāko brigāžu strādniekiem radīta iespēja regulāri noskatīties kinoizrādes. Neērtības pagaidām rada nepiemērotās jeb, pareizāk sakot, neizremontētās telpas. Tomēr kopā ar saimniecības vadītājiem šo jautājumu atrisināsim.

Arodorganizācijas klubs Vietalvas padomju saimniecībā kļuvis par kultūras darba centru. Strādnieku komiteja, tās kultūras masu darba komisija turpina pilnveidot kluba darbību. Pagaidām mūsu klubā maz lasa lekcijas un referātus, reti pie mums iegriežas referenti no rajona centra un Rīgas. Vietalvieši iecerējuši izveidot kori, aktivizēt sporta kolektīva darbu. Mūsu strādnieku komitejas ieturētais kurss uz organizatorisko spēku un pašdarbnieku apvienošanu attaisnojes. Kluba darbība kļūst daudzveidīgāka, saturīgāka un interesantāka. Mūsu strādniekiem ir kur atpūsties, izkopt savu talantu.

J. RORĀNS,

Vietalvas padomju saimniecības arodorganizācijas strādnieku komitejas priekšsēdētājs

Turēt augstu zemkopja godu!

Apspriežot N. ZAGLADAS vēstuli

Kopsoli ātrāk uz priekšu

Kur vien kolhoznieki nepulcētos kopā, nesatiktos, visur var dzirdēt apspriežam jautājumus, ko savā rakstā presē skārusi Žitomiras apgabala Čerņahovskas rajona lauksaimniecības arteļa «Pervoje Maja» 69 gadus vecā posminiece Nadežda Grigorjevna Zaglada. Viņas vārdi, kas nāk no sirds un atspoguļo milzu pieredzi, liek ikvienam padomāt par savu un biedru darbu un galvenais — attieksmi pret sabiedrisko saimniecību. Šajās dienās es kļuva par tiešu vai netiešu līdzdalībnieku sarunām, kas par šo tēmu raisījušas Oškalna kolhozā. Gribu pastāstīt par tām, jo tajās, manuprāt, ir runa par to, kā vajadzētu godam turēt zemkopja cildeno nosaukumu.

Oškalnieši pamatoti uzsver, ka viņiem šogad nākas pārvarēt ļoti daudz un dažādu grūtību. Gandrīz vai katrs darbs jāveic ar lielu piepūli — vai tā bija pavasara sēja, tīrumu kopšana, siena plauja, vai tagad ražas novākšana — vienmēr nācās strādāt liela mitruma apstākļos. Par to runā arī zemes vērtēšanas rezultāti. No 1222 hektāriem aramzemes 1054 hektāri cieš no mitruma, ap 69 procenti pļavu un ganību sava mitruma dēļ rada lielas grūtības lopkopjiem.

Toties, ja paveras oškalniešu laukos, nevar nepieciēties, jo daudz kas padarīts. Šķūņos savests gandrīz viss nopļautais āboliņš, novākta turpat puse no ziemāju sējumu kopplatības. Arī lietus dienas te kuļ un dara citus darbus. Tagad, rudens mēnešos, nākas krietni pastrādāt, bet ar darba spēku oškalnieši nav bagāti. Šis pēdējais apstākļi nevis iebaida, bet liek atrotīt piedurknes un strādāt ar pilnu krūti... Tā spriež un rīkojas, piemēram, Vilma Inguža, Dzidra Elksne, Berta Bekere, Marija Seikovska. Viņu kolhoznieka grāmatīņas ar uzskaitīto izstrādes dienu daudzumu ir labākā liecība čaklummam un apzinīgumam.

— Visiem sava roka jāpieliek, lai kopējais darbs uz priekšu tiek, — saka arī daudzi gados vecie ļaudis. Jāzepam Kļavinskim 75. gads, bet viņš nevar nošēdēt mājās bez darba. Tas pats sakāms par Kārlī Zālīti, kuru no astoņā gadu desmita šķir tikai pāris gadu. Prieks satikties ar šiem un daudziem citiem cilvēkiem, klausīties viņu spriedumus par kopus lietām. Viņu vārdos un darbos vīd pienākuma apziņa, goda jūtas.

Ir mums daži, kas viena otra slinka jauniesā dēļ gatavi nomelnot itin visus, trūkumus pierakstīt visiem. Dzīve uz katra soļa apgāž šo cilvēku spriedumus, kas grib skatīties uz mūsu jauno paaudzi caur melnām brillēm. Tieši otrādi. Kaut vai jauniesi, kas strādā Oškalna kolhozā. Arvis Antonovičs šogad beidza Viesītes vidusskolu un kļuva par laukopu. Viņš zina, ka šis nosaukums ar godu jānes, un labi veic savus ikdienas pienākumus. «Mūsu Aija» — ar siltu balss intonāciju saka kolhoznieki par citu jaunieti — cūkkopi Aiju Dābolu. Komjauniete Dābola deva vārdu iegūt vidēji no katras vaislinieces pa 10 sīvēniem un solījumu arī tur. Patlaban viņas caurmēra rādītājs ir 8,4. Laikam nekas cits tā neraksturotu viņas apzinīgumu kā darbs fermā. Kad sīvēni ir mazi, viņu te var redzēt dienu un nakti. Tie ir cilvēki, kas zina, ka kopus bagātība līdzīgi atsevišķu bišu ienesumam satek kopā, virina pārtības durvis sev un citiem. Viņi negaužas par sliktiem laika

apstākļiem, kā arī par samērā ne visai lielo apmaksu. Kopsoli taču ātrāk uz priekšu tikt.

Kompromisā ar savu sirdsapziņu

Bet, lūk, kolhozā ir tādi cilvēki, kuriem, runājot b. Zagladas vārdiem, nav istas sirdsapziņas. Tā saka kolhoznieki par šiem nedaudzajiem, kas jaut kopējo soli. Vilmai Spēlmanei, Martai Celmai par pensijām vēl agri domāt, bet darba izpildes ziņā viņas gatavas līdzināties nevarīgiem veciešiem. Jaunieši Viktors Abžinovs, Jaņa Vitkovska, diemžēl, nevar lepoties ar uzticību. Izrādās, daļa no šeit minētajiem un arī neminētajiem atraduši glābšanas riņķi konfliktā ar pienākuma apziņu. Viņi spriež — pienākums var tikai tad būt spēkā, ja labi maksā, bet ja nav bagātīga atalgojuma, dzīvo kā proti... Pēc šo ļautiņu domām iznāk, ka par galveno iztikas avotu jāklūst piemājas saimniecībai. Marta Celmai, par kuru jau stāstījām, neiziet darbā tāpēc, ka viņas vīrs, kas strādā kolhoza mehāniskajās darbnīcās, maz nopelnot — tikai 40 rubļu mēnesī. Viņa, redziet, atradusi ienesīgāku nodarbošanos — jākopj 6 kūkas. Līdzīgi iegansti citiem. Nenoliegsim — alga nav liela, bet vienīgais istais un pareizais ceļš, kā atrisināt kopējās saimniecības labklājības kāpinājuma problēmu, ir visu veidu lauksaimniecības produkcijas ražošanas palielināšana. To var panākt tikai kopējā darbā. Tikko kāds no kolektīva nestrādā ar vajadzīgo enerģiju, vai pavisam izvairās, citam nākas viņa tiesu padarīt. Bet tāda aizstāšana praktiski nav iespējama un arī pieļaujama, jo māca nerēķināties ar kopējām interesēm. Pamatoti oškalnieši spiež, ka pret šādiem cilvēkiem vajadzētu vērsties ar Lauksaimniecības arteļa statūtos paredzētajām sankcijām, ka viņus vajadzētu morāliski nosodīt. Jā, vajadzētu, bet... To šeit vēl nedara.

Kolhoznieki ar sašutumu runā par tādiem cilvēkiem un nesaprašāna rausta plecus, ka atrodas mūsu vidū pat iestāžu vadītāji, kas vienu otru kolhoza slīņķi un pašlabuma meklētāju gatavi saņemt ar atplestām rokām.

Tiesa, katram padomju cilvēkam nodrošināta iespēja strādāt tur, kur viņam tīk. Tajā pašā laikā valsts sargā ne tikai atsevišķu pilsoņu intereses, bet visas sabiedrības un, protams, tajā skaitā arī kolhoza intereses. Kad kolhoznieks bez kopsapulces atļaujas aiziet strādāt uz citurieni, tas nozīmē, ka viņš nav norēķinājies ar pārējiem biedriem. Iestājoties kolhozā, viņš taču uzņemas zināmas saistības. Par nožēlošanu, tādus disciplīnas pārkāpējus vēl arvien pieņem, pat nepraso no kolhoza raksturojumu. Te galvenokārt runa ir par mežniecību. Kolhoznieki pamatoti prasa, lai rajona padomes izpildu komiteja ne tikai konstatētu tādus faktus, bet iejauktos un aizstāvētu arī sabiedrības intereses.

Ne tikai daudzums svarīgs

«Kaut kā padarīt, ka tik padarīts» — tāds spriedums vairs nedzird Oškalna kolhozā. Tas arī dabīgi. Ļaudis kautrējas līdzīgā garā runāt par kopus lietām. Kā

redzams, nav jau arī daudz tādu, kas šādus motīvus paustu. Laikam nav sevišķi jāuzsver, ka tādi uzskati un rīcība var nodarīt daudz ļaunuma. Taču atsevišķi šādi gadījumi vēl ir. Daži kolhoznieki man par tiem pastāstīja.

Lūk, 3. brigādē sastatīja rudzus. Lielāko tiesu bija sastatīti tā, ka nelielā vējā sagāztos. — Ko tas nozīmē? — uztraucās mans sarunu biedrs. — Tie salīti, sāktu digt. Rastos nevajadzīgi ražas zudumi.

Bet pie kulišu sliekšanas taču strādāja kolhoza biedri. Kāpēc tad viņi, tāpat kā pārējās brigādēs, kārīgi nesastatīja rudzus? Uz šo jautājumu kolhoza valdei, cik man zināms, vēl nav atbildes. Bet vajadzēja. Tiesa, kontrole ir milzīgi svarīga svira ražošanas organizācijā, bet bez personiskās atbildības neiztikt. Nevar taču zemkopim vienmēr staigāt pēdās un raudzīties, kā viņš strādā, cilvēkiem vajag būt goda un pienākuma apziņai.

Bet ja tās nav...? Tad jāpadomā, kā kopējiem spēkiem atmodināt šādā cilvēkā goda jūtas. Ja nepalīdzēs sabiedrības audzināšana, kolektīvs varēs atbrīvoties no tāda locekļa. Ar dedzību par šim lietām runā kolhoznieki. Ar pilnām tiesībām var un vajag prasīt, lai šini gadījumā iniciatīva izrietētu no kolhoza valdes, no partijas pirmorganizācijas. Laiks prasīt, lai arī ražošanas vadītāji nodarbotos ar cilvēku audzināšanu. Politiku no saimniecības acīm redzami nevar šķirt. Tāda, lūk, mūsu dzīve.

Vai tad var neiejaukties, ja redz, ka kolhoznieki šajā pašā trešajā brigādē, tāpat kā fabrikā, kur strādānieki strādā tikai 7 darba stundas dienā, visu pulksten 5 pēcpusdienā pamet un iet mājās? Kas gan nezina, ka lauksaimniecībā pastāv sezonas darbs, kas necieš, ka to atliek uz vēlāku laiku. Tā te bija 31. augustā, bet nākošajā dienā lietus patiešām neļāva rādīties tīrumā.

Lielāks amats— lielāka atbildība

Tā spriež «Oškalna» kolhoznieki. Viņi uzskata, ka šo atbildību nevajag tikai pasludināt, bet galvenais īstenot. Otrajā brigādē šajā sakarībā ne visai labi atsaucas par tās vadītāju b. Damanovski. Pavisam sējas plānu neizpildīja. Tad jau vajadzēja darīt visu iespējamo, lai sējums labi koptu. Citās brigādēs cukurbietēm jau sen kā otrreiz deva slāpekļa virsmēslajumu, bet te 4 hektāru lauks vēl pirmo reizi to nebija saņēmis. Nebija minerālmēsli turpat uz vietas, nācās braukt pēc tiem trīs kilometrus... Brauca tikai tad, kad kolhoznieki pilnā balsī runāja par briesmām, kas draud sējumiem. Tas nav vienīgais gadījums, ko novērojuši kolhoznieki. Augustā, kad lietus gāzes pārplūdināja tīrumus un lapiem trūka zaļbarības, tiekopēja griezās pie brigādiera ar lūgumu kaut kādā ceļā rast izeju. Ziniet, kādu atbildi viņa saņēma? «Ir zootehniķis un fermas pārzinis, lai tie gādā!» Bet vai b. Damanovskis tai brīdī aizmirsa, ka nedz zootehniķis, nedz arī fermas pārzinis bez viņa ziņas un palīdzības nekā nevar līdzēt? Bez tam, lai uz brigādi nokļūtu, nāktos meklēt laivu. Bez šaubām, to visu brigadieris zināja, tikai negribēja apgrūtināt sevi, domādams, ka atbildību varētu novelt uz citu. Slikti tas, ka šo gadījumu «norakstīja», nodeva aizmirstībai un b. Damanovskim pat neļika publiski sarkt.

Sarežģītos apstākļos vairāk nekā jebkurā citā reizē atklājas cilvēka rakstura iezīmes. Tā notika plūdu laikā ar kolhoza mākslīgās apsūkšanas tehniķi Upiti. Plūdu laikā arī «Vēveru» liellopu novietne, kur atrodas 120 govīs, palika gandrīz vai bez ganībām. Upiti lūdzā pievest fermai zaļbarību. Pēc garas izrunāšanās viņa atbilde bija — nē! Viņam esot savs darbs, viņš to izpildot un vairāk no viņa lai neprasot. Kāpēc tā, b. Upit? Vai tad nejutāt atbildību par sabiedrības lietām, neapzināties, ka grūtā brīdī katra morālais pienākums ir nestāvēt malā?

Izrādās, ka Upītis par tādām lietām nedomā, jo arī morāles principiem pieiet ar savu vienīgo mērķu — rubli. «Man par maz maksā, lai es kaut ko vairāk dārtu,» saka viņš. Upītis labi zina, ka visi darbi tiek apmaksāti, bet nobažījies, ka varbūt stihijas dēļ aizmirsis, labāk nekust no vietas. Tādi vadītāji un speciālisti, ja viņu stājā nekas nemainīsies, šajā vārdā laikam nevarēs saukties. Ar šiem cilvēkiem nepietiek tikai divatā izrunāties, nepieciešams, lai zemkopji viņiem pasaka, ka viņu goda jūtas necietis turpmāk bez atbildību, vienaldzību. Nekā nedarīt ir tikpat slikti, kā kaut ko aplami izdarīt.

Paviršība dārgi maksā

Paviršības cenu pazīst Oškalna arteļa. Varbūt, ka ne visi kolhoznieki atceras, kādu ļaunumu tā nodarīja, bet valdei daudz kas zināms. Sevišķi daudz no paviršības cietusi tehnika, kaut gan traktoros un citās mašīnās ieguldīti prāvi li-

dzekļi. Tā, šogad Arta Dambrāna neuzmanības dēļ traktora DT-54 ritošās daļas gultņi divas reizes izgāja no ierindas. Pavasara sējas laikā bija pazaudētas vairākas ražīga darba dienas. Šī pati paviršība, kas līdzīgi kaitēklim var noēst ražu, izrauļ lielus robus kolhoza kasē. Bet kas tad īsti ir paviršība? To parasti iztulko ar citu sinonīmu — atbildības trūkumu. Domāju, ka pareizāk teikt, ka pazaudētas goda un pienākuma jūtas, vai, karavīru valodā runājot, «esi aizgūlējies postenī». Karavīri, kā zināms, tādus pārkāpumus pamatoti bargi tiesā. Pavasara sējas laikā «postenī aizgūlējušos» traktoru I. Freimani arī oškalnieši bargi sodīja — valde viņu atstādīnāja no mehanizatora amata. Viņš kļuva pārdzīvojis, apzinīgi un uzticīgi strādāja laukkopības brigādē. Valde tagad atzinusi par iespējamu viņam uzticēt traktoru.

Visas tas, kas runā pretī zemkopja goda apziņai, ir kā pineklis pie kājām, kas traucē spert plātaku soli uz priekšu. Pret to, ka kāds rīkojas pretēji sabiedrības interesēm, skaidrāk nekā līdz šim jāpaceļ balss. Vajag likt tādiem cilvēkiem ielūkoties spogulī, lai viņi visā augumā redzētu egoismu, patmīlību un citus traipus pie savām drēbēm. Izvairīties no godīga darba nav nekas cits kā apkaunot zemkopja goda vārdu. Tas pats sakāms par slikti izpildītu darbu.

Oškalniešu secinājumi un spriedumi, sfūdot lielas problēmas, kas izvirzītas b. Zagladas rakstā, runā par sabiedriskās domas izaugsmi kolhozā, par kolektīva spēku, kas arvien pieņemas augumā. Jāvēlas, lai tas pēc iespējas ātrāk pārliecinātu arī tos, kas vēl min nepareizas takas.

I. CERS,

Jēkabpils kolhozu un padomju saimniecību teritoriālās ražošanas pārvaldes inspektors-organizators

Ziemājiem — teicami sagatavotu augsni

Attēlā: traktorists Pēteris Grauzs un piekabinātais Pēteris Bičols ar papuves.

P. PLUŠA foto

Kolhozā «Laukezers» ziemājus šogad sēj 300 hektāru platībā aizņemtajās papuvēs. Visās saimniecības brigādēs uzsākta no zālājiem atbrīvoto lauku aršana, šķīvošana un kultivēšana. Vispirms tos divreiz šķīvo, pēc tam uzar.

Saimniecībā ziemāju sējai sagatavoti 86 hektāri. Uz 5. septembri

saimniecībā jau bija iesēti pirmie 10 hektāri rudzu.

Labi strādā mehanizatori Pēteris Grauzs un Pēteris Bičols. Viņi ar savu DT-54 regulāri pārsniedz dienas uzdevumus, plānoto 4,2 hektāru vietā uzarot 4,5.

P. PĻAVA

Šurp grāmatas! Uz skolu! Es būšu teicamnieks

Lūk, viņi—vakār vēl bērnodārza audzēkņi, bet šodien jau pirmās klases skolnieki.

Jēkabpils pilsētas pirmajā bērnodārzā svētki. Uz skolu pošas vecākās grupas audzēkņi. 32 meitenes un zēni atstāj rotaļu laukumus, pasaku pasauli. Te viņi iemācījušies lasīt, mazās rokas nedroši veidojušas pirmos burtus, sīkās bērnu balsis skandinājušas dziesmas. Un tagad viņi visu uzmanības centrā. Bērni atvadās no audzinātājiem, rotaļu biedriem, bērnodārza. Skolēnu formas tērpos goda krēslos sēž Taņa Radionova un Jānis Rēķis, Irēna Caune un Aleksandrs Timofejevs, Maija Kvašņāne un Valerijs Gaspodarovs, Pārsla Venta un Tamara Ostrovska un daudzi citi svinību gaviļnieki.

Katram no viņiem audzinātājs pasniedz bērnodārza velti. Svin-

gajam brīdim veltīti priekšnesumus sagatavojuši nākošie pirmklasnieki un viņu jaunākie biedri. Bērnu ansamblī dzied par laimīgo bērību, par bērnodārzu, dejotāji parāda savu veiklību un prasmi deju izpildījumā.

Skaisti un svinīgi bērnodārza kolektīvs aizvadīja skolas gaitās savus bijušos audzēkņus. Viņu vietā ieradusies citi, kas rotālās, audzināšanas stundās, vingrinājumos mācīsies iepazīt lielo pasauli, lai pēc dažiem gadiem skandētu:

Šurp grāmatas! Uz skolu!
Es būšu teicamnieks.
Lai māmiņai un tētiņam,
Un Dzimtenei ir prieks!

D. ZELTIŅŠ

L. ZAKSS

Tautas dižais varoņdarbs

(1812. GADA TĒVIJAS KARA 150 GADU ATCEREI)

Borodinas kauja vēl nebija notikusi. M. Kutuzova nosūtītie virsnieki tikai izraudzīja krievu karaspēkam ērtas un izdevīgas pozīcijas, taču viņi jau tad itin labi saprata, ka Borodinas vārds uz mūsu mūžiem saglabāsies vēsturē. Viņi ziņoja krievu armijas virspavēlnīkam: «Uzmeklēta stipra pozīcija pie ciema, kura vārds varbūt vienīgi tad izzudīs no gadsimtu atmiņas, kad Krieviju vairs neapmirdzēs saule, — runa ir par Borodinu.»

Patiesām, jau pagājuši 150 gadi kopš Borodinas kaujas, kas izšķīra 1812. gada Tēvijas kara likteni, bet tā vēl dzīvo un dzīvos mūžīgi daudzu miljonu ļaužu piemiņā kā krievu tautas dižs varoņdarbs. «Esmu laimīgs,» izteicās M. Kutuzovs, «ka man uzticēts komandēt krievus, un mums jābūt lepnēm uz krievu vārdu, jo šis vārds ir un būs uzvaras karogs.»

1812. gada karš sākās pēkšņi. Sešsimtūkstošu viru lielā armija Francijas imperatora Napoleona Bonaparta vadībā bez kara pieteikšanās nodevīgi iebruka Krievzemē. Krievija bija vienīgā valsts Eiropā, kas nebija pakļāvusies Napoleonam. Kamēr tā stāvēja viņam ceļā, Francijas imperators, kas gribēja kļūt par «pasaules kungu», nevarēja uzskatīt par drošu un stabilu savu varu pār Rietumu tautām. Un viņš nolēma Krieviju sagraut, raidot pret to visas franču paverdzinātās Eiropas spēkus un līdzekļus.

Napoleona armija bija gandrīz trīsreiz lielāka par krievu karaspēku. Un krievi bija jāatkāpjas uz valsts iekšieni, jāatstāj Lietuva, Baltkrievija un Smolenskas novads. Atkāpdamās krievu armija tomēr deva ienaidniekam stiprus triecienus, novājināja tā spēkus.

Napoleons uzsāka karu, lai sagrābtu svešu teritoriju un laupītu. Viņš bija gribējis karot tikai ar krievu armiju, bet viņam nācās karot ar Krievijas tautām, kurām šis karš bija taisnīgs un jau pašā sākumā kļuva par Tēvijas karu. Dzimtūtnieciskā zemniecība—iedzi-

votāju lielum lielākā daļa — alka pēc brīvības, bet iebrucēji tai nesa jaunu verdzību. Viņu laupīšanas un vardarbība modināja tautā dusmas un ienaidu, taisnīgas atribības jūtas, apņēmību dot pretsparu varmākām un vēlēšanās ar savām krūtīm aizstāvēt tēvzemi.

Ienaidniekam tuvojoties, ciema iedzīvotāji nodedzināja mājas, aizdzina lopus, iznīcināja labību un lopbarības krājumus, sabēga mežos, un, apbruņojoties ar paštaisītām šautenēm, dakšām vai cirvjiem, uzbruka furāžieriem un nelielām ienaidnieka karaspēka nodaļām. Zemnieki kļuva par partizāņiem. Zemes iekšienē mobilizēja rekrūtus un dibināja zemes sargu vienības.

Uzvarā pār ienaidnieku bija atkarīga ne tikai no karaspēka vareņības, no partizāņu un zemes sargu darbības un M. Kutuzova karavadoņa mākslas. Uzvaru pār ienaidnieku kalpināja visa tauta, kas, neželojot spēkus, spriģi strādāja aizmugurē. Borodinas kaujas priekšvakarā M. Kutuzovs teica iedvesmojošus vārdus: «Lielajā krievu tautā uzvirtojies jauns virsīkības gars, cieša apņēmība... Krievija necietīs nospiešanu verdzībā.»

Pirmajos divarpus mēnešos krievu armija atkāpās. Bet te armija ieradās jaunais virspavēlnieks — 67 gadus vecais ģenerālis M. Kutuzovs. Viņš, Suvorova skolnieks, izcils karavadoņs, baudīja vispārēju uzticību. Armija gaviļēja. «Kutuzovs atbraucis sist frančus,» jokojā karavīri.

Novērtējīs situāciju, Kutuzovs nolēma dot ienaidniekam pirmo lielo kauju. Tā notika 26. augustā (7. septembrī) pie Borodinas sādžas 120 kilometrus no Maskavas. Uz nelielā krievu zemes gabaliņa sadūrās divas tā laika visspēcīgākās armijas — krievu karaspēkā bija 120 tūkstoši viru, Napoleona armijā — 135 tūkstoši.

Šī nedzirdēti nīknā kauja ilga no rītausmas līdz pat tumsai. Artilērijas duelis neaprima ne uz brīdi. «No

Karogs pacelts

No ierindas, kas izveidota apkārt laukumam, iznāk skolas labākas — 8. b klases trīs skolēni. Droši pietiek karoga mastam. Pēc brīža vēja pland republikas karogs. Visu skolotāju vārdā runā skolas direktors I. Andrejevs. Tad vecāku komitejas priekšsēdētājs J. Stelmahovs apsveic audzēkņus ar jauno mācību gadu, novēl mācīties tikai labi un teicami. Panākumus, atsākot mācību darbu, skolotāju un skolēnu kolektīvam novēl arī Līvānu pilsētas izpildu komitejas priekšsēdētājs J. Petraņecs. Visu skolēnu dedzīgo apņemšanos — mācīties pēc vislabākās sirdsapziņas izsaka 11. klases audzēkne Z. Vasiljeva un mazais Serjoža Gaponovičs no 1. klases.

Karogs pacelts. Līvānu 2. vidusskolā sācies 1962./1963. mācību gads. Visi skolēni un skolotāji tic, ka tas būs bagāts panākumiem mācībās un darbā.

Jau pirmajā skolas dienā 9. klases audzēkņi devās iepazīties ar Latvijas lauku tehnikas apvienības rajona nodaļas Līvānu iecirkņa mehānisko darbnīcu, kur notiks ražošanas apmācība un viņi iegūs pirmo kvalifikāciju. Seit ar ražošanas procesu viņus iepazīstināja darbnīcas vadītājs Nikolajs Kalniņš.

1. septembra pēcpusdienā Līvānu 2. vidusskolas audzēkņi kopā ar 1. vidusskolu nolika ziedus uz Lielā Tēvijas karā kritušo varoņu kapiem. Pēc tam pilsētas kultūras un atpūtas parkā skolēni noklausījās pilsētas bērnodārza un Liepājas muzikāli dramatiskā teātra koncertu.

L. ZAKSS

„DACE MEKLĒ LAIMI” pilskalniešu izpildījumā

Pilskalnes ciema iedzīvotāji ar lielu nepacietību gaidīja vakaru, kad varēs noskatīties A. Brodeles četru cēlienu komēdiju «Dace meklē laimi», ko gatavoja dramatiskais kolektīvs kluba vadītājas režisores Ernās Veinbergas vadībā.

Pirmizrāde notika 26. augustā. Vēl kuplāku skatītāju skaitu kultūras nama zālē nebūtu spējīga uzņemt. Pašdarbnieku pieliktās pūles lugas sagatavošanā attaisnoja skatītāju cerības. Katrs aktieris pie savas lomas bija rūpīgi strādājis. Visiem patika Daces lomas izpildītājas E. Veinbergas sniegums, labu

Stefana tēlu atveidojis A. Daugavietis, patikami bija vērot M. Zepa, M. un V. Rakeviču, J. Nāburgas, U. Mazjāņa un citu aktieru spēli.

Taču nevarēja palikt nepamanītas dažas nepilnības lugas izrādē. Labāk atveidoti varēja būt masu skatī pirmajā un ceturtajā cēlienā, varētu vēlēties brīvāku un patiesāku tēlojumu.

Cerēsim, ka arī turpmāk ciema iedzīvotāji varēs noskatīties vēl labākā izpildījumā pašu spēkiem sagatavotas izrādes.

A. ALKSNIS

SPORTS

Druvu padomju saimniecības tūristu veiksme

Visā republikā izvietotās afišas vēstīja, ka š. g. 25.—26. augustā Jēkabpils rajonā Oļņkalnā salidojumā pirmo reizi tiekas BSB «Vārpa» tūristi. Pirmajā salidojuma dienā notika orientēšanās sacensības, kur dalībniekiem ar kartes un kompasa palīdzību bija jāsameklē dabā izvietotie kontrolpunkti. Seit pārliecinošu uzvaru guva Jēkabpils rajona Druvu padomju saimniecības tūristi, uzvarot individuāli — sieviešu 1. vietā M. Brasle, 2. vietā I. Sala, vīriešiem 1. vietā A. Podāns — un arī komandu vērtējumā.

Otrā sacensību diena, kad tika dots sārsts tūrisma šķēršļu joslā, nebija tik veiksmīga, tomēr arī pēc tās sieviešu komanda (M. Brasle, I. Sala, V. Saršūne) saglabāja kopvērtējumā 1. vietu, vīriešu komanda (V. Ušiņš, E. Leicis, A. Podāns un J. Garbars) ieguva 2. vietu. Sieviešu un vīriešu kopējā vērtējumā Druvu padomju saimniecības komanda ieguva 2. vietu ar 8 punktiem. Pirmo vietu ar 7 punktiem ieguva Saldus rajona komanda.

Vārpa 1. tūristu salidojumā par tiesniešiem darbojās daudzi Jēkabpils rajona jaunieši. Sevišķi jāatzīmē Pļaviņu 1. vidusskolas skolnieks D. Apsītis, kurš šā laikā

noorganizēja tiesnešu brigādi 11 cilvēku sastāvā, tā daļēji aizpildīdams to robu, kuru radīja jēkabpīlietis G. Skeranskis, apsīdams, bet pēc tam neierazdamies sacensību vietā.

Lai nākošajās sacensībās gūtu vēl labākus panākumus, Druvu padomju saimniecības sportisti turpinā cīnīties treniņos, jo ir nodomājuši šīn gadā vēl startēt republikas kausa izcīņā Kandavā 6. un 7. oktobrī un Igaunijas — Latvijas lauku tūristu sacensībās orientēšanās sportā Saldū 14. oktobrī. Cerēsim, ka Druvu padomju saimniecības vadība atzinīgi novērtēs savu tūristu sasniegumus un dos iespēju viņiem piepildīt šīs ieceres.

Padomju saimniecības tūristi nolēmuši septembra beigās rīkot sacensības orientēšanās sportā (slēgtajā maršrutā) Pļaviņu apkārtnē. Viņi uzaicina piedalīties šajās sacensībās visas vidusskolas, kolhozus, padomju saimniecības, uzņēmumus. So sacensību uzvarētājus varēs sūtīt uz republikas kausa izcīņu Kandavā kā rajona otro komandu.

T. ASARIŅŠ,

1. «Vārpa» tūristu salidojuma orientēšanās sacensību vecākais tiesnesis

9. septembrī —

vārds svarcēlājiem

un basketbolistiem

Šonedēļ svarīgas sacensības sagaida mūsu vieglatlētus, basketbolistus un svarcēlājus.

Vieglatlēti dosies uz Valmieru, kur 9. septembrī pirmo reizi piedalīsies «Cīņas» kausa finālā. Spriežot pēc līdzšinējiem rezultātiem, mūsu rajona pārstāvjiem ir visas izredzes ierindoties godalgotās vietās. Republikas III lauku jaunatnes sporta spēles Cēsīs jēkabpīlieši palika trešajā vietā aiz Valmieras un Rīgas, kas arī ir galvenie uzvarētāji.

«Vārpa» Centrālās padomes kausa izcīņā 9. septembrī pie mums ieradīsies Madonas vīriešu un sieviešu basketbola komandas, kas līdzšinējās cīņās pārspējušas ogranēšus.

Oškalna kultūras namā savukārt sacentīsies Daugavpils, Ilūkstes, Preiļu, Madonas, Krāslavas, Ludzas un Jēkabpils rajonu svarcēlāji par tiesībām piedalīties «Vārpa» kausa finālā Ogrē.

Lielu interesi Jēkabpils sporta cīnītājos izraisījušas basketbola sacensības ar mūsu komandas piedalīšanos, daudz skatītāju bija pulcinājušas brīvās cīņas sacensības. Gaidām, ka Jēkabpils I vidusskolas asfaltētajā laukumā, kur notiks

sacensības ar madoniešiem, un kultūras namā, piedaloties republikas lauku spēcīgākajiem svarcēlājiem, redzēsim spraigas cīņas un jutisim skatītāju atbalstu.

A. JANOVSKIS

Redaktore B. IKLAVA

Atašienes padomju saimniecībāi steidzīgi vajadzīgi traktoru mehāniķis, šoferi smagajām automašīnām, būvstrādnieki.

Pieteikties personīgi Atašienes padomju saimniecībā.

10. lauksaimniecības mehanizācijas skolā tiek uzņemti jauni audzēkņi šādās specialitātēs: traktoristi-mašīnisti (1 gads) traktoristi-elektromontieri (1 gads) traktoristi-mašīnisti-kalēji-metālnāji (2 gadi)

Skola apgādā audzēkņus ar uzturu, specapgārbu un izmaksā stipendiju uz komandējošo iestāžu rēķina. Mācību sākums 1962. gada 1. decembrī.

Skolas adrese: Kuldīgas raj. p. n. Zūre, telefons Zūre 6.

Avīze iznāk otrdienās, ceturtdienās un sestdienās. Tālruni: redaktores — 2342, redaktors vietnieciņi un sekretāre — 2262, redaktors vietnieciņi — lauksaimniecības nodaļas vadītājam — 2502, partijas un komjaunatnes, kultūras un skolu nodaļu vadītājiem — 2340, tiešais vads tālrunim — 7. Redakcija: Jēkabpils, Brīvības ielā 212.

«Padомью Даугава» — газета ЦК КП Латвии и Совета Министров Латвийской ССР в зоне Екабпилского территориального производственного колхозно-совхозного управления.